

Sanayi Sektöründeki Mesleklerde Düzenlenen Mesleki Eğitim Kurslarına ve İmalat Sektöründeki Mesleklerde Düzenlenen İşbaşı Eğitim Programlarına Katılan Kadınlara Çocuk Bakım Desteği Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar

T.C.

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Aktif İşgücü Hizmetleri Dairesi Başkanlığı

Sayı :

Konu : Usul ve Esaslar

Genel Müdürlük Olur Sayısı: 11448

Genel Müdürlük Olur Tarihi: 25.04.2018

SANAYİ SEKTÖRÜNDEKİ MESLEKLERDE DÜZENLENEN MESLEKİ EĞİTİM KURSLARINA VE İMALAT SEKTÖRÜNDEKİ MESLEKLERDE DÜZENLENEN İŞBAŞI EĞİTİM PROGRAMLARINA KATILAN KADINLARA ÇOCUK BAKIM DESTEĞİ VERİLMESİNE İLİŞKİN USUL VE ESASLAR

Giriş

Türkiye İş Kurumu (Kurum) tarafından istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere düzenlenen aktif işgücü hizmetleri kapsamında usul ve esasları Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliği¹ (Yönetmelik) ile belirlenen mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları uygulanmaktadır.

14 Aralık 2017 tarihinde gerçekleştirilen İstihdam Şurası kapsamında Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından kamuoyuna istihdam teşvik paketi açıklanmıştır. Söz konusu teşvik paketi kapsamında sanayi sektöründeki mesleklerde düzenlenen mesleki eğitim kurslarına ve imalat sektöründeki mesleklerde düzenlenen işbaşı eğitim programlarına katılan kadınların bakmakla yükümlü oldukları 2-5 yaş arası çocukları için aylık en fazla 400 TL bakım desteği kurs/program süresince karşılanacaktır.

Bu usul ve esasların amacı, sanayi sektöründeki kurs ve programlara katılacak olan kadınlara ilişkin desteğin uygulanmasını temin etmek amacı ile açıklamalarda bulunmaktadır.

1- Hukuki Dayanaklar

25/6/2003 tarih ve 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 9. maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinin (2) alt bendinde Aktif İşgücü Hizmetleri Dairesi Başkanlığının görevleri arasında; *"İstihdamda özel politika gerektiren grupların istihdamını kolaylaştırıcı mesleki eğitim ve mesleki rehabilitasyon hizmetleri*

vermek veya verdirmek, diğer işgücü yetiştirme ve uyum programlarını uygulamak." bulunmaktadır.

4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesinin 7 nci fıkrasında; "Ayrıca Fonun bir önceki yıl prim gelirlerinin % 30'u; işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmak, çalışanların vasıflarını yükselterek işsizlik riskini azaltmak ve teknolojik gelişmeler nedeniyle işsiz kalması beklenenlerin başka alanlara yönlendirilmesini sağlamak, istihdamı artırıcı ve koruyucu tedbirler almak ve uygulamak, işe yerleştirme ve danışmanlık hizmetleri temin etmek, işgücü piyasası araştırma ve planlama çalışmaları yapmak ve Fondan ödenmek üzere vize edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarında çalışanlar ile bunlardan ilgili mevzuatına göre Kurum kadrolarına atanan ve Kurumda çalışmaya devam eden personelin mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemeleri gerçekleştirmek amacıyla kullanılabilir. Bu oranı % 50'ye kadar çıkarmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir. Ancak, işsizlik ödeneğinden yararlanmakta olanlara yönelik hizmetler için bu sınırlama dikkate alınmaz. Bu fıkra ile ilişkili usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir." hükmü yer almakta olup, 53 üncü maddesinde belirtilen İşsizlik Sigortası Fonu giderleri arasında Kurum tarafından aktif işgücü hizmetleri kapsamında Kuruma kayıtlı işsizlere ve öğrencilere yönelik düzenlenecek işbaşı eğitim programı giderleri sayılmıştır.

Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliğinin 41 inci maddesine göre kurs giderleri;

"a) Hizmet alımı ile gerçekleştirilen kurslarda hizmet alım bedelinden,

b) İşbirliği yöntemi ile gerçekleştirilen kurslarda eğitici ve temrin giderlerinden,

c) Kurum Yönetim Kurulunca belirlenen ve eğitime katıldıkları fiili gün üzerinden kursiyerlere ödenen zaruri giderlerden,

ç) Kursa devam edilen süre içerisinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi gereği ödenecek sigorta primlerinden,

d) Genel Müdürlükçe uygun bulunacak diğer giderlerden" oluşmaktadır.

Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliğinin 55 inci maddesinde de işbaşı eğitim programı giderlerine ilişkin aşağıdaki hükümler yer almaktadır:

"(1) Katılımcıya Yönetim Kurulunca belirlenen katılımcı zaruri gideri ödenir. Ödeme gerçekleştirilirken katılımcının programa devam ettiği günlerin sayısı dikkate alınarak hafta tatil günleri için de ödeme yapılabilir. İhtiyaç duyulması halinde katılımcı zaruri giderinin miktarında katılımcı veya sektörler bazında ayrıca değişiklik yapılabilir.

(2) Programlara devam edilen süre içinde 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamında her bir katılımcı için tahakkuk edecek sigorta primleri Kurumca ödenir.

(3) Program kapsamında Genel Müdürlükçe uygun bulunacak diğer giderler de ödenebilir."

2- Amaç ve Kapsam

Türkiye İş Kurumu tarafından aktif işgücü hizmetleri kapsamında uygulanan mesleki eğitim kursları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde, İŞKUR'a kayıtlı herhangi bir mesleği olmayan, bir mesleği olmakla birlikte mesleğinde iş bulamayan veya mesleğinde yeterli olmayan işsizlerin niteliklerini geliştirerek istihdam edilebilirliklerini artırmak amacıyla düzenlenmektedir.

İşbaşı Eğitim Programının temel amacı ise; mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin artırılmasıdır. Programın bir diğer amacı ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır. Bu sayede, iş arayan ancak iş tecrübesi olmadığı için

iş bulamayan kişiler iş tecrübesi kazanmakta, işverenler ise ihtiyaç duydukları işgücünü kendileri yetiştirme imkânına kavuşmakta olduğundan hem iş arayanlar hem de işverenler doğru iş ve doğru işçi bulma olanağı elde etmektedirler.

Gerek Ulusal İstihdam Stratejisi, gerekse diğer üst politika belgelerinde kadın istihdamının artırılmasına vurgu yapılmakta ve bu kapsamda hedefler belirlenmektedir. Diğer sektörlerle kıyaslandığında kadın istihdamının sanayi sektöründe daha düşük seviyede olması nedeniyle istihdam teşvik paketinde sanayi sektöründe düzenlenen mesleki eğitim kursları ve imalat sektöründeki mesleklerde düzenlenen işbaşı eğitim programlarına katılan kadın sayısının artırılması ve söz konusu sektörde çalışmanın özendirilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda; sanayi sektöründeki mesleklerde en az yüzde elli istihdam garantili olarak düzenlenecek mesleki eğitim kurslarına ve imalat sektöründeki mesleklerde düzenlenen işbaşı eğitim programlarına katılan kadınların bakımla yükümlü oldukları 2-5 yaş arası çocukları için aylık 400 TL bakım desteğinin kurs/program süresince ödenmesi uygun görülmüştür.

Bakım desteği; Ek-1'de yer alan mesleklerde en az yüzde elli istihdam garantili olarak düzenlenecek mesleki eğitim kurslarında ve yine Ek-2'de yer alan mesleklerde Ek-3'teki işkolu kodu altında faaliyet gösteren işyerlerinde düzenlenecek işbaşı eğitim programlarında verilecektir.

3- Genel Esaslar

a) Destekten yararlanma şartları

Bakım desteğinden yararlanmak için Yönetmeliğin 32 nci maddesinde belirtilen mesleki eğitim kurslarına katılma şartlarına ve 52 nci maddesinde belirtilen işbaşı eğitim programlarına katılma şartlarına kurs/program süresince haiz olunması gerekmektedir.

Bakım desteğinden yalnızca 2-5 yaş arasındaki (2 ve 5 yaş dahil) çocuğu kreşe/gündüz bakımevine (özel veya kamu) devam eden kadın kursiyer/katılımcılar yararlanabilecektir. Kursiyer/katılımcının kurs/programa başladığı tarihte çocuğu 2 yaşından küçük olup, kurs/programın devamı esnasında 2 yaşını (24 ay) bitirirse, 24 ayı bitirdiği tarihten itibaren kursiyer/katılımcı bakım desteğinden faydalanabilecektir. Aynı şekilde, kurs/programa başladığı tarihte 5 yaşını (60 ay) bitirmemiş, ancak kurs/programın devamı sırasında 5 yaşını (60 ayı) tamamlayan çocuğu bulunan kursiyer/katılımcılar da kurs/program süresince destekten faydalanabilecektir. Kursiyer/katılımcının evlatlık edindiği ve/veya velayeti altında bulunan çocuk için de yukarıdaki şartları taşımaları halinde destekten yararlanma hakkı bulunmaktadır.

Kurs/programdan il müdürlüğüne kabul edilen geçerli bir mazeret ile ayrılan, işveren/yükleniciden kaynaklı nedenlerle iptal edilen kurs/programdan geçerli sebeple veya geçersiz sebeple çıkarılan kursiyer/katılımcı, kurs/programdan ayrıldığı/çıkarıldığı tarihe kadar olan aylık bakım desteği ödemesini almaya hak kazanacaktır. Destekten yalnızca bir çocuk için ve planlanan kurs/program süresi kadar yararlanılabilecektir. Kurs/programın planlanan süreden önce sona ermesi halinde bakım desteği de sona erecektir.

Geçerli sebeple kurstan/programdan ayrılan veya işveren/hizmet sağlayıcıdan kaynaklı nedenlerle iptal edilen kurs/programdan geçerli sebeple çıkarılan kursiyer/katılımcı sanayi sektöründeki mesleklerde en az yüzde elli istihdam garantili olarak düzenlenecek başka bir mesleki eğitim kursuna veya imalat sektöründeki mesleklerde düzenlenecek başka bir işbaşı eğitim programına katılması halinde bakım ödeneğini önceki kurs/programdan yararlandığı fiili gün süresi esas alınarak kalan süre kadar alabilir. Kalan süre, yeni kurs/programın toplam süresinden fazlaysa en fazla yeni kurs/program süresi kadar ödeme gerçekleştirilir. Bu durumda bakım desteği her halükarda en fazla iki kurs/program için uygulanacaktır.

Örnek 1: 15.01.2018 tarihinde Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı mesleğinde 145 gün olarak açılan işbaşı eğitim programı işverenin gerçeğe aykırı beyanda bulunduğu tespit edildiği için 63. gün itibarıyla iptal edilmiştir. Katılımcı (A), geçerli sebeple programdan çıkarılmış olup, 05.05.2018

tarihinde Konfeksiyon İşçisi mesleğinde 151 gün düzenlenen başka bir işbaşı eğitim programına katılmıştır. Bu durumda katılımcı (A),ilk programdan kalan 82 günlük süre için bakım desteğinden faydalanabilecektir.

Geçersiz sebeple kurstan/programdan ayrılan veya çıkarılan kursiyer/katılımcı yaptırım süresi bitmiş olsa bile önceki kurs/programdan kalan süre için bakım desteğinden yararlanamaz.

b) Ödeme başvurusu ve ibraz edilecek belgeler

Kursiyer/katılımcı tarafından destekten yararlanmak istenen çocuğa ait Nüfus Cüzdanı aslı ve kreş/gündüz bakımevi faturası, kreş/gündüz bakımevinden alınacak SGK Sicil Numarasının yer aldığı belge ile birlikte kurs/programı düzenleyen Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne/Hizmet Merkezine müracaat edilecektir.

Fatura içeriğinde aşağıdaki hususların yer alması gerekmektedir:

- i) Fatura tutarı
- ii) Hizmetin alındığı tarih aralığı
- iii) Fatura tarihi
- iv) Hizmetin kim için alındığı bilgisi (kursiyer/katılımcı ve çocuk için)
- v) Fatura seri, sıra ve işveren vergi numarası

Kursiyer/katılımcı ödemeyi aylık olarak talep edebilecektir. Aylık olarak ibraz edilecek faturanın İl Müdürlüğüne/hizmet merkezine en geç takip eden ayın onuncu iş gününe kadar teslim edilmesi gerekmektedir. Kursun/programın iptal edilmesi ya da kişinin geçerli veya geçersiz nedenle programdan ayrılması durumunda kursun/programın iptal veya kursiyer/katılımcının ayrılış tarihinden itibaren otuz gün içerisinde başvuru yapılmalıdır. Mücbir sebepler dışında süresi içerisinde yapılmayan ibraz/başvuru sonucunda kursiyer/katılımcı herhangi bir hak talebinde bulunamayacaktır.

c) Ödeme miktarı

Kursiyer/katılımcının kreş/gündüz bakımevine devam eden yalnızca bir çocuk için aylık en fazla 400 TL bakım desteğinden faydalanma hakkı bulunmaktadır. Kursiyer/katılımcı tarafından kreş/gündüz bakımevine yıllık ya da birden fazla ayı içerecek şekilde toplu ödeme yapılması durumunda, ödeme yapılan ay sayısına bölünerek aylık tutar hesaplanacaktır.

Başlama-bitiş takvim gün aralığı 31 gün ve daha az olan kurs/programlarda ödenecek meblağ, aylık fatura tutarının (400 TL'den fazla ise 400 TL'nin) kurs/program fiili gün süresine bölünmesi sonucu çıkan meblağın kursiyerin/katılımcının devam ettiği gün sayısına çarpılması ile bulunacaktır. Geçerli /geçersiz ayrılma/çıkartılma durumlarında, kursun/programın iptalinde ya da sona ermesi durumunda kıst ödemeler de aynı şekilde hesaplanacaktır. Başlama -bitiş takvim gün aralığı 31 günden daha fazla olan kurs/programlarda aylık kurs/program süresi her ay için 26 fiili gün olarak esas alınacak ve ödenecek aylık tutar, aylık fatura tutarının (400 TL'den fazla ise 400 TL'nin) 26'ya bölünmesi sonucu çıkan meblağın kursiyerin/katılımcının devam ettiği gün sayısına çarpılması ile bulunacaktır. Aylık fatura tutarının 400 TL'den az olması halinde de ödenecek meblağ; aylık fatura tutarının 26'ya bölünmesi sonucu çıkan tutarın kursiyerin/katılımcının devam ettiği gün sayısına çarpılması ile hesaplanan tutar kadar olacaktır. Geçerli /geçersiz ayrılma/çıkartılma durumlarında, kursun/programın iptalinde ya da sona ermesi durumunda kıst ödemeler de aynı şekilde hesaplanacaktır.

Örnek 1: 15 nisan -15 mayıs tarihleri arasında düzenlenen ve fiil gün süresi 22 gün olan bir kursta nisan ayında 10 gün kursa devam eden bir kursiyer tarafından nisan ayı için 600 TL fatura ibraz edilmiş ise, 600 TL 400 TL olarak kabul edilip $400/22 = 18,18$ TL günlük tutar hesaplanıp $18,18 \times 10 = 181,80$ TL ödeme yapılacaktır. Mayıs ayı için ibraz edilen fatura tutarı 600 TL ise 600 TL 400 TL olarak kabul edilip $400/22 = 18,18$ TL günlük tutar hesaplanıp 11 gün devam eden kursiyer için $18,18 \times 11 = 199,98$ TL ödeme yapılacaktır.

Örnek 2: 15 nisan -15 ekim tarihleri arasında düzenlenen işbaşı eğitim programı için aylık azami gün sayısı 26 olarak kabul edilecektir. Son ay itibarıyla 13 gün devam edip mezun olan bir katılımcı tarafından ekim ayı için 360 TL fatura ibraz etmiş ise $360/26=13,84$ TL günlük tutar hesaplanıp $13,84 *13 =179,92$ TL ödeme yapılacaktır.

Örnek 3:15 nisan -15 temmuz arasında düzenlenen mesleki eğitim kursu için aylık azami gün sayısı 26 olarak kabul edilecektir. 10 mayıs itibarıyla çıkartılma işlemi yapılmış olan kursiyerin 7 gün kursa devam ettiği durumda 475 TL'lik mayıs ayı faturası 400 TL olarak kabul edilecek ve $400/26 =15,38$ TL günlük tutar hesaplanıp $15,38*7 = 107,66$ TL ödeme yapılacaktır.

d) Ödemelere ilişkin iş ve işlemler

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun Dördüncü Bölümü "Harcama Yapılması" başlığı altındaki hükümler ve konuyla ilgili Sosyal Güvenlik Kurumları Harcama Belgeleri Yönetmeliğindeki hükümler uyarınca ödemeye ilişkin iş ve işlemler yapılacaktır.

Sosyal Güvenlik Kurumları Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 5/3. maddesi gereği "Ödeme belgesinin birinci nüshasına, kanıtlayıcı belgelerin aslı veya yasal bir sebeple aslı temin edilemeyenlerin onaylı suretleri bağlanır. Fatura ve taşınır işlem fişinin asıllarının bağlanması esastır." ibaresi sebebiyle ödeme emrine faturanın aslının eklenmesi gerekmektedir.

Fatura; Ek-4'te yer alan işkolu kodu listesi esas alınarak sistem üzerinden teyit edilecek olup, bunun dışında faturada Ek-4'te yer almayan SGK Sicil Numarası bulunması halinde faturanın teyidi kurs/program sorumlusu tarafından gerçekleştirilecektir.

e) İdari ve maddi yaptırımlar

i) Mesleki Eğitim Kursları

İl müdürlüğü bakım desteğine ilişkin olarak kursiyer taahhütnamesinde belirtilen hususlara uyulmaması, gerçeğe aykırı beyanda bulunulmasının tespiti nedenleri ile kursiyerin kursla ilişkisini keserek durumu aynı gün içinde yazılı olarak kursiyere bildirir. Kurs süresince bakım desteği kapsamında yapılan ödemeler tespit tarihinden itibaren yasal faizi ile kursiyerden tahsil edilir ve kursiyer yirmi dört ay süre ile Yönetmelik kapsamındaki kurs ve programlardan yararlanamaz. Aykırılığın genel zamanaşımı süresi içinde teftiş veya inceleme yoluyla ya da yargı kararı ile tespiti halinde de ilgili yaptırımlar uygulanır.

ii) İşbaşı Eğitim Programları

Yönetmeliğin 58/2. madde uyarınca sözleşmenin katılımcıdan kaynaklı fesh edilmesi durumunda 60/2. madde gereği uygulanacak yaptırımlar bakım desteği ödemelerini de kapsayacaktır.

Katılımcının sözleşmesinin Yönetmeliğin 58/3. maddesi uyarınca fesh edilmesi halinde de ödenmiş olan bakım desteği maddi yaptırım kapsamında tahsil edilecektir.

Katılımcının işbaşı eğitim programından yararlanma şartlarını taşımadıklarının tespiti halinde Yönetmeliğin 60/4. maddesine istinaden yaptırım uygulanması durumunda, ödenmiş olan bakım desteği de yasal faiziyle birlikte tahsil edilecektir.

Katılımcıya Yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca maddi yaptırım uygulanmasına karar verilen durumlarda henüz yapılmamış olan bakım desteği ödemesi gerçekleştirilmeyecektir.

4- Hüküm Bulunmayan Haller

Burada hüküm olmayan hallerde sırasıyla aktif işgücü hizmetleri mevzuatı (Aktif İşgücü Hizmetleri Yönetmeliği, Aktif İşgücü Hizmetleri Genelgesi), ilgili Kurum mevzuatı ve genel hükümler uygulanacaktır.

Uygulamada ortaya çıkan tereddütler öncelikle İl müdürlüğü tarafından, bunun mümkün olmaması halinde Genel Müdürlük tarafından çözüme kavuşturulacaktır.

5-Yürürlük

Usul ve esasları belirlenen çocuk bakım desteği 01/04/2018 ve sonrasında sanayi sektöründeki mesleklerde en az yüzde elli istihdam garantili olarak açılacak mesleki eğitim kursları ve imalat sektöründeki mesleklerde en az %50 istihdam taahhüdüyle açılacak işbaşı eğitim programları için uygulanacaktır.

Ek 1: Mesleki Eğitim Kursları Sanayi Meslekleri Listesi
(<http://dosya.corpus.com.tr/mevzuat/10025070/a49b05d6bb834f618aa0b4c46188fc68.xls>)

Ek 2: İşbaşı Eğitim Programları İmalat Meslekleri Listesi
(<http://dosya.corpus.com.tr/mevzuat/10025070/8a3a083a2f734bb59cb1defd191f38e2.xls>)

Ek 3: İEP İşkolu Kodları
(<http://dosya.corpus.com.tr/mevzuat/10025070/b4eac60992e84ed18065f2ff7d4f070b.docx>)

Ek 4: Kreş/Gündüz Bakımevi SGK İşkolu Kodları
(<http://dosya.corpus.com.tr/mevzuat/10025070/75c9f9ed239148e084d52e200c5291c1.docx>)

Ek 5: Mesleki Eğitim Kursları Kursiyer Taahhütnamesi
(<http://dosya.corpus.com.tr/mevzuat/10025070/e37f58f363a6493591b72457e12e3ea4.doc>)

Ek 6: İşbaşı Eğitim Programı Sözleşmesi
(<http://dosya.corpus.com.tr/mevzuat/10025070/b40f3558b54d4e0fa48b485964289764.docx>)

Cafer UZUNKAYA
Genel Müdür V.